

Marking Scheme
Strictly Confidential
(For Internal and Restricted use only)
Senior Secondary School Examination, 2026 (XIIth)
SUBJECT NAME : Bhoti (Q.P. CODE 188/32)

General Instructions: -

1	The CBSE has decided to introduce On Screen Marking (OSM) for the evaluation of Class XII answer Book with the 2026 Examination.
2	You are aware that evaluation is the most important process in the actual and correct assessment of the candidates. A small mistake in evaluation may lead to serious problems which may affect the future of the candidates, education system and teaching profession. To avoid mistakes, it is requested that before starting evaluation, you must read and understand the spot evaluation guidelines carefully.
3	“Evaluation policy is a confidential policy as it is related to the confidentiality of the examinations conducted, evaluation done and several other aspects. Its leakage to public in any manner could lead to derailment of the examination system and affect the life and future of millions of candidates. Sharing this policy/document to anyone, publishing in any magazine and printing in Newspaper/Website, etc. may invite action under various rules of the Board and IPC.”
4	Evaluation is to be done as per instructions provided in the Marking Scheme. It should not be done according to one’s own interpretation or any other consideration. Marking Scheme should be strictly adhered to and religiously followed. However, while evaluating, answers which are based on latest information or knowledge and/or are innovative, they may be assessed for their correctness otherwise and due marks be awarded to them. In Class-XII, while evaluating two competency-based questions, please try to understand given answer and even if reply is not from marking scheme but correct competency is enumerated by the candidate, due marks should be awarded.
5	The Marking scheme carries only suggested value points for the answers. These are in the nature of Guidelines only and do not constitute the complete answer. The students can have their own expression and if the expression is correct, the due marks should be awarded accordingly.
6	The Head-Examiner must go through the first five answer books evaluated by each evaluator on the first day, to ensure that evaluation has been carried out as per the instructions given in the Marking Scheme. If there is any variation, the same should be zero after deliberation and discussion. The remaining answer books meant for evaluation shall be given only after ensuring that there is no significant variation in the marking of individual evaluators.
7	Evaluators will mark (✓) wherever answer is correct. For wrong answer CROSS ‘X’ be marked. Evaluators will not put right (✓) while evaluating which gives an impression that answer is correct and no marks are awarded. This is most common mistake which evaluators are committing.
8	If a question has parts, please award marks on the right-hand side for each part in the OSM Portal. Marks awarded for different parts of the question will be totaled up by the OSM System.
9	If a question does not have any parts, marks must be awarded in the left-hand margin in the OSM Portal. This may also be followed strictly.

10	No marks to be deducted for the cumulative effect of an error. It should be penalized only once.
11	A full scale of marks _____ (example 0 to 80/70/60/50/40/30 marks as given in Question Paper) has to be used. Please do not hesitate to award full marks if the answer deserves it.
12	Every examiner has to necessarily do evaluation work for full working hours i.e., 8 hours every day and evaluate 20 answer books per day in main subjects and 25 answer books per day in other subjects (Details are given in Spot Guidelines). This is in view of the reduced syllabus and number of questions in question paper.
13	<p>Ensure that you do not make the following common types of errors committed by the Examiner in the past :-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Answers marked as correct, but marks not awarded. (Ensure that the right tick mark is correctly and clearly indicated. It should merely be a line. Same is with the X for incorrect answer.) • Half or a part of answer marked correct and the rest as wrong, but no marks awarded.
14	While evaluating the answer books if the answer is found to be totally incorrect, it should be marked as cross (X) and awarded zero (0) Marks.
15	The Examiners should acquaint themselves with the guidelines given in the “Guidelines for Spot Evaluation” before starting the actual evaluation.
16	The candidates are entitled to obtain photocopy of the Answer Book on request on payment of the prescribed processing fee. All Examiners/Additional Head Examiners/Head Examiners are once again reminded that they must ensure that evaluation is carried out strictly as per value points for each answer as given in the Marking Scheme.
17	If a candidate attempts both alternatives/options in a question where only one option/ alternative is required to be attempted, the Evaluator shall award marks in both the options. The system will take the higher of two scores and disregard the other response.
18	In a question having two options/alternatives, if a candidate has attempted only one, then the evaluator shall mark “NA” (Not attempted) against the option that has not been attempted by the candidate.

MARKING SCHEME

Bhoti (Subject Code- 188)

(PAPER CODE: 32) (P320188)

ཕྱི་ཚེན་གྲག་གི་གོ་རྟོགས་རྒྱུ་ཙམ། (ཐོབ་ཡང་༡༠) Section A: Reading Comprehension (10 marks)

༡༢༡། བུ་ལོ་ ༡༩༥༩ བར་ལ་དྲུག་མ་ཉི་ལྔ་ལ་ཡའི་ལྷོངས་ཀྱི་ས་དགེ་བཀའ་རྩིང་གི་དགོན་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་གཞི་རྣམས་ནང་
པའི་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཆེད་བོད་དུ་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་དུ་འགྲོ་སློབ་ཡོད་ཀྱང་། ༡༩༥༩ལོར་བོད་
རྒྱ་མིས་བཙན་འཕྲོག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་འདི་ནས་པར་སློབ་སྦྱོང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཁག་པོར་གྱུར། དེའི་སྔོན་དུ་བུ་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ཞིང་
གཤེགས་དམ་པ་མཆོག་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷན་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་མཆོག་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བོད་དུ་རྒྱ་མིས་གང་དང་གང་བྱེད་ཀྱི་འདུག་
བརྒྱུ་པར་བཏང་བ་ལྟར་ཁོང་བོད་དུ་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་ཕུག་ཅམ་བཞུགས་ནས་སྤར་རྒྱ་གར་དུ་ཡོག་སྟེ་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་
སྤྱི་དྲུག་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱ་མཆོག་མཇུག་ནས་བོད་དུ་རྒྱ་མིས་དེ་དུས་གང་དང་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་གང་བྱེད་
གྲུབས་ཡོད་པ་ཆ་ཆང་སྟན་མེད་ཞུས་པ་རེད། དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བོད་རྒྱ་མིས་བཙན་འཕྲོག་བྱ་རྒྱུ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་
དང་། དེ་དུས་ལ་གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་མཆོག་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་གཞན་ཡང་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་སློབ་
ཆེན་ཁག་དང་གྲྲ་བ་རྣམས་དང་མི་མང་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བོད་ནས་བཙན་ཤོལ་དུ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་དགོས་དེས་པར་ཡོང་བ་འདུག་
པས། སྤྱི་དྲུག་ཆེན་པོས་དེ་དུས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་གཅོས་བོད་མི་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་ལེགས་པར་མཇུག་རོགས་ཞུས།
དེར་མ་ཟད་དེ་དུས་ལ་དྲུག་མ་ཉི་ལྔ་ལ་ཡའི་ལྷོངས་ཀྱི་ནང་པའི་དགོན་པ་རྣམས་ནས་གཞི་རྒྱ་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་བོད་དུ་
འགྲོ་རྒྱུ་ལོ་སྤྱིའི་ལྷན་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་པའི་ལོ་སྤྱིའི་ལྷན་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་པའི་ལོ་སྤྱིའི་ལྷན་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་པའི་ལོ་སྤྱིའི་ལྷན་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་
པར་འཇུགས་དགོས་འདུག་ཅེས་དང་། དེར་མ་ཟད་རྒྱ་མིས་བོད་ལྗེ་ཅི་རང་འཇུག་ཀྱི་ས་མཆོག་རྣམས་ནས་ཀྱང་ས་གཞི་
འཕྲོག་སྤྱིད་པ་འདུག་ཅེས་ཞུས་པས་ཞེ་རྒྱ་མཆོག་གིས་ཡིད་མ་བབས་པར་བཞད་མོ་བཞད་ཡོད་པ་རེད། བུ་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོར་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཇི་ལྟར་སྟན་མེད་ཞུས་པ་ལྟར་རྒྱ་མིས་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཆོག་ཁག་དུ་དམག་བརྒྱབས། ས་གཞི་ཡང་མི་ཉུང་
བ་ཞིག་སྟེ། དེ་དུས་ཞེ་རྒྱ་མཆོག་ལ་བ་ཀྱུ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་སྤར་ཞུས་པ་དེ་དེས་པར་དུ་སྤྱིའི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་
ཆེ་ཁོང་རང་གི་རྣམ་ཐར་བསྐྱེད་དཀར་པོའི་ནང་དུ་དེ་ལྟར་གྲིས་གནང་འདུག་ སྤར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ལ་དྲུག་མ་ཉི་ལྔ་ལ་ཡའི་སློབ་
གཉེར་ཁང་འཇུགས་དགོས་འདུག་ཅེས་ཞུས་པ་ལྟར་ཞེ་རྒྱ་མཆོག་གིས་ལ་དྲུག་མ་ཉི་ལྔ་ལ་ཡའི་སློབ་གྲྲ་བ་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུ་ལོ་སྤྱིའི་
བཞེས་གནང་།

1. བོད་གི་དུམ་ཚན་འདི་ལེགས་པར་བསྒྲགས་ནས་གཤམ་གྱི་དྲི་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ལན་བློས།

i. གསུབས་ཇེ་བ་ཀྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཚན་ལ་ཅེ་ཞུ། (1)

- a) རྣམ་ཐར་བརྒྱ་དཀར་པོ།
b) རྒྱ་གར་འཆོལ་བ།
c) རོ་མཚར་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བ།
d) སྐལ་ལྷན་འབྲེན་པའི་གིང་རྟ།

ལན། a) རྣམ་ཐར་བརྒྱ་དཀར་པོ།

ii. རྒྱ་མིས་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སོགས་སུ་དམག་ག་དུས་བརྒྱབས་པ་རེད། (2)

ལན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩

ཡང་ན། (OR)

ལ་དྲགས་པ་རྣམས་བོད་དུ་སློབ་སྦྱང་ཆེད་འགོ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཅིའི་ཕྱིར་གྱུར།

ལན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་བོད་རྒྱ་མིས་བཅན་འབྲོག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ལ་དྲགས་ནས་པར་སློབ་སྦྱང་དུ་འགོ་རྒྱུ་ཁག་པོར་གྱུར།

iii. རྟེན་རུ་མཆོག་བཞད་མོ་ཅིའི་ཕྱིར་བཞད་པ་རེད།

ལན། གསུབས་ཇེ་རྒྱལ་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་རྒྱ་མིས་བོད་ལྷ་ཅི་རང་རེའི་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་རྣམས་ནས་གྲང་ས་གཞི་འབྲོག་སྤྱོད་པ་འདུག །ཅེས་ཞུས་པས་རྟེན་རུ་མཆོག་ཐུགས་ཡིད་མ་བབས་པར་བཞད་མོ་བཞད་ཡོད་པ་རེད།

ཡང་ན། (OR)

ཅིའི་ཕྱིར་ལ་དྲགས་སུ་ནང་པའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་འཛུགས་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་གནང་།

(2)

ལན། བོད་རྒྱ་མིས་བཅན་འབྲོག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ལ་དྲགས་སོགས་ཉི་ལྷ་ལ་ཡའི་ཕྱོངས་ཀྱི་ནང་པའི་དགོན་པ་རྣམས་ནས་གྲྭ་གཞོན་ཀྱན་སྲང་ནང་བཞེན་བོད་དུ་འགོ་ནས་ནང་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་བསྐྱབ་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པས། སྤྱི་ལོ་ལྷོ་རྟེན་རུ་མཆོག་གིས་ལ་དྲགས་སུ་ནང་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁང་ཞིག་འཛུགས་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་གནང་།

2 གཤམ་གསལ་ཆོགས་བཅད་འདི་ལེགས་པར་བསྒྲགས་ནས་དྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་ཐོངས།

རམ་བཞེད་ལྷན་པའི་སླེ་ཆེན་དཔལ་མཁར་འདི།

ལྷ་སའི་པོ་རྒྱལ་ནི་ཁོ་ན་ཡི།

རྗེས་སུ་རྒྱུ་པ་འཛོག་གོ་དཔེ་གཞན་ནི།

འཛམ་གླིང་རིལ་བུའི་སྤྱིང་ན་ག་ལ་རྟེད།

རམ་བཞེད་ལྷན་པའི་སླེ་ཆེན་དཔལ་མཁར་འདི།

གྲྭ་འཛིན་བསྟེ་གནས་པོ་རྒྱལ་ཁོ་ན་ཡི།

རྗེས་སུ་རྒྱུ་པ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དཔེ་གཞན་མཆིས་ན་དེ་ཡང་དཔེ་རུ་འོས།

i. བོད་གི་ཆོགས་བཅད་འདི་གཉིས་རྒྱན་གང་གི་དཔེར་བཞིན་ཡིན་ནམ།

(1)

a) རྗོངས་པའི་དཔེ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དཔེ།

b) ཚུལ་བྱུང་གི་དཔེ་དང་མཇུག་བྱུང་གི་དཔེ།

c) སྤྱི་ལོ་བྱུང་གི་དཔེ་དང་མཇུག་བྱུང་གི་དཔེ།

d) དེས་པའི་དཔེ་དང་དེས་མེད་ཀྱི་དཔེ།

ལན། d) དེས་པའི་དཔེ་དང་དེས་མེད་ཀྱི་དཔེ།

ii. གོང་གི་རྒྱུ་ལས་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཡིན་དེས་བཟུང་།

(2)

ལན། རྩིས་སྤྱད་པ་འདྲིལ་བ།

ཡང་ན། (OR)

ཆོག་གསུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་ནང་དུ་སྒྲ་ཆེན་དཔལ་མཁར་གྱི་དཔེ་རྩ་གང་བཞོད་འདུག།

ལན། ཐོ་རྒྱལ།

iii. གོང་གི་ཆོག་གསུ་བཅད་འདི་གཉིས་ནང་བྱུང་པར་ཅི་འདུག།

(2)

ལན། ཆོག་གསུ་བཅད་དང་ཐོ་དེས་པའི་དཔེ་ནང་དུ་དཔེ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དཔེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་དེས་པ་དང་། དེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་ནང་དུ་དཔེ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དཔེ་གཅིག་ཁོ་ན་མ་དེས་པར་དཔེ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་སྟོན་པས་བྱུང་པར་ཆེད།

ཡང་ན། (OR)

གོང་གི་ཆོག་གསུ་བཅད་ལས་གཅིག་ལ་འགྲེལ་བ་བྱུང་དུ་ཞིག་ཆོག་སྤྱད།

ལན། རྩིས་བཞིན་ལྷན་པའི་སྒྲ་ཆེན་དཔལ་མཁར་འདི་བོད་ལྗང་སར་ཡོད་པའི་ཐོ་བྱང་ཐོ་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་རྩིས་སྤྱད་པ་འདྲིལ་བའམ་

མཚུངས་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་དེ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་གཞན་ཞིག་འདིག་རྟེན་རིལ་བུའི་སྟེང་དུ་རི་ཙམ་བཙལ་ཡང་མི་རྟེན་

དོ། ཞེས་དཔེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་དེས་པར་དཔེ་གཞན་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་པའོ།

སྒྲ་ཆེན་ཁ་བཤུག་སྟེང་། (ཐོ་བཤུང་། ༡༥)

Section B: Grammar (25 marks)

3. གཤམ་གསལ་རིམ་གྱི་ལན་འགྲིག་པ་དེ་འདེམས་དགོས།

(9x1=9)

i. ཁོ་ཡི་ཡི་གེ་ནང་ནས་ནི། འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་དབྱུང་བ། ཞེས་པའི་སྐབས་མའི་ཡི་གེ་དེ་གང་གང་ཡིན།

a) དབྱུངས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞི།

b) མོ་དང་། སྤུ་རྩ་མོ། མོ་གཤམ་བཅས་མོ་ཡིག་ཉི་ལྔ།

c) མོ་དང་སྤུ་རྩ་མོ་བཅས་མའི་ཡི་གེ་བཅུ་དབྱུང་།

d) མའི་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས།

ལན། b) མོ་དང་། སྤུ་རྩ་མོ། མོ་གཤམ་བཅས་མོ་ཡིག་ཉི་ལྔ།

ii. སྟོན་འཇུག་གི་མོ་ཡིག་འཕྲུལ་གཞིའི་ཡི་གེ་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་འཇུག།

a) མའི་གཞིའི་ཡི་གེ་བཅུ་དབྱུང་གི་སྟོན་དུ་འཇུག།

b) མའི་གཞིའི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་གི་སྟོན་དུ་འཇུག།

c) མའི་གཞིའི་ཡི་གེ་དབྱུང་གི་སྟོན་དུ་འཇུག།

d) མའི་གཞིའི་ཡི་གེ་བཅུའི་སྟོན་དུ་འཇུག།

ལན། d) མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་བཅུ་ལྔ་པ་ལྟར་སྟོན་དུ་འཇུག།

iii. འོག་གི་གཏམ་བཤད་ལས་གང་ནི་ཡིན་ནམ།

a) སྟོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་དེ་ནི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་དུག་གི་སྟོན་དུ་འཇུག།

b) སྟོན་འཇུག་ལྟ་ལས་དེ་ནི་མ་ཞིང་གི་ཡི་གེར་བཞག་པ་ཡིན།

c) སྟོན་འཇུག་གི་མ་ཞིང་དེ་ནི་སྐྱེ་ཆེ་ལ་དུག་པོའི་སྟོན་ལྟར་འཇུག་པ་ཡིན།

d) སྟོན་འཇུག་གི་དེ་ནི་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ནམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འཇུག།

ལན། c) སྟོན་འཇུག་གི་མ་ཞིང་དེ་ནི་སྐྱེ་ཆེ་ལ་དུག་པོའི་སྟོན་ལྟར་འཇུག་པ་ཡིན།

iv. རྒྱན་ཞེས་པ་དེ་དུག་གི་མིང་དུ་བཞག་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

a) གསེར་དུལ་གཡུ་སོགས་རྒྱན་དུག་ཡོད་པས་བཞག་པ་ཡིན།

b) སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཕྱོགས་སྐྱང་སོགས་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུག་ཡོད་པས་བཞག་པ་ཡིན།

c) མགོ་དང་རྒྱང་ལག་སོགས་ལ་བརྒྱན་བྱའི་རྒྱན་དུག་ཡོད་པས་བཞག་པ་ཡིན།

d) ལྷའི་བྱ་མོ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དུག་ཡོད་པས་བཞག་པ་ཡིན།

ལན། b) སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཕྱོགས་སྐྱང་སོགས་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུག་ཡོད་པས་བཞག་པ་ཡིན།

v. དབྱིད་ཀ་ སྐྱང་ཀོར། གཉིས་ཀ་ རྒྱམས་གང་གི་དཔེར་བཅོལ་ཡིན།

a) མོ་ཡིས་མོའི་མིང་མཐའ་བྲངས་པ།

b) མོ་ཡིས་མོའི་མིང་མཐའ་བྲངས་པ།

c) མོ་ཡིས་མོའི་མིང་མཐའ་བྲངས་པ།

d) མ་ཞིང་གིས་མ་ཞིང་གི་མིང་མཐའ་བྲངས་པ།

ལན། a) མོ་ཡིས་མོའི་མིང་མཐའ་བྲངས་པ།

vi. གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱ་བའི་ལས་ཟེར་རམ།

a) བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆ་ལ་བྱ་བའི་ལས་ཟེར།

b) བྱ་བའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆ་ལ་བྱ་བའི་ལས་ཟེར།

c) བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆ་ལ་བྱ་བའི་ལས་ཟེར།

d) བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆ་ལ་བྱ་བའི་ལས་ཟེར།

ལན། b) བྱ་བའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆ་ལ་བྱ་བའི་ལས་ཟེར།

vii. འཕུལ་ཡིག་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

a) སྟོན་འཇུག

b) རྩིས་འཇུག

c) མིང་གཞི།

d) ཡང་འཇུག

ལན། a) སྟོན་འཇུག

viii. རྩིས་འཇུག་བཅུ་པོ་མེད་ན་དོན་གྱི་དོ་སྙམ་སྟོན་པའི་མིང་སྟོན་ཐུབ་པམ།

ཡང་ན། (OR)

མིང་ཆོག་གྲུབ་པ་ལ་ཐེན་འཇུག་གི་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་དམ།

ལན། གསལ་བྱེད་སྒྲུབ་ཅུ་པོ་ལ་གི་གྲུ་སོགས་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་དེ་ལ་ཐེན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་གང་ཡང་རྩལ་བ་མ་ཞུགས་ན་མིང་དང་ཆོག་གསལ་པོར་སྟོན་མི་ཐུབ་པས་ཐེན་འཇུག་གི་དགོས་པ་གཤམ་ཆོདོ།

iv. སྟོན་འཇུག་ལྟ་པོ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ནམས་ལ་སྒྲ་ཚོལ་བྲག་ཞན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཐུས་འཇུག་གསལ།
ལན། སྟོན་འཇུག་གི་པོ་ཡིག་བཞི།རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྲུར་པའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་དང་གྲུར་ནས་སྟོན་པའི་ཆེ་སྒྲ་གདངས་དང་བྱེད་ཚོལ་བྲག་པའི་སྟོན་འཇུག་པ་དང་།མ་ཞིང་ག་ད་གཉིས་སྒྲ་གདངས་དང་བྱེད་ཚོལ་རན་པར་འཇུག་པ་དང་།པོ་ཡིག་འཁོར་སྒྲ་གདངས་དང་བྱེད་ཚོལ་ཞན་པའི་སྟོན་འཇུག་པ་དང་།ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཞི་སྒྲ་གདངས་དང་བྱེད་ཚོལ་མཉམ་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན།

ཡང་ན། (OR)

བཟ་ཤིས་པའི་རྟགས་བརྒྱད་གང་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། གདུགས་དང་།གསེར་ཉ།བུམ་བ།བསྒྲ།དུང་།དཔལ་བེའུ།རྒྱལ་མཆོན་བཅས་ལ་བཟ་ཤིས་པའི་རྟགས་བརྒྱད་ཅེས་ཟེར་རོ།

v. བྲག་པ་མོ་དང་ཞན་པ་མའི་དོན་དཔེར་བཞིན་དང་བཅས་པ་གིས།

ལན། ཐེན་འཇུག་དང་མའི་ཐེན་སྲུ་ཡང་འཇུག་ས་ཞུགས་པ་ན།སྒྲ་ཞན་པའི་བྲག་པར་འགྱུར་བས་བྲག་པ་མོ་འམ་མོ་ཅམ་དང་།དཔེར་ན།གངས་ཆེམས།ལྷ་བྱ་དང་།ཐེན་འཇུག་དང་མའི་ཐེན་སྲུ་ཡང་འཇུག་མེད་པ་དང་འཇུག་སྲུ་ཞུགས་པ་ལ།ཞན་པ་མོ་འམ་ན་ཤིན་ཏུ་མོ་ཞེས་བྱའོ།།དཔེར་ན།མདང་།གཤམ།དགའ་ལྷ་བྱའོ།།

ཡང་ན། (OR)

སྟོན་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། སྟོན་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི་ནི།འཇུག་ཡུལ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ།འཇུག་པ་པོ་སྟོན་འཇུག་གང་དང་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ།སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ།དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན་རོ།།

5. གཤམ་གྱི་བྱ་ཆོག་ནམས་ལས་གསུམ་གྱི་དུས་གསུམ་སྒྲུལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་གིས།

(3x1=3)

སྟོན། ཁྱུང་། བཏང་། བཟུང་།

མ་འོངས་པ།	ད་ལྟ་བ།	འདས་པ།	སྒྲུལ་ཆོག
བསྐྱམ།	སྟོན།	བསྐྱམས།	སྟོནས།
འཁྱུང་།	འཁྱུང་།	ཁྱུང་།	ཁྱུང་།
གཏང་།	གཏོང་།	བཏང་།	ཐོང་།
གཟུང་།	འཛིན།	བཟུང་།	ཟུངས།

6. འོག་གི་བཞི་དགཞི་ལས་གཅིག་གི་ཐོག་འགྲེལ་བཤད་ཐུང་དུ་ཞིག་གིས།

(3)

a) སྡོན་འཇུག་

རང་གི་འཇུག་ལུ་ལྷུང་བའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་སྡོན་འཇུག་པས་ན། སྡོན་འཇུག་ཟེར་ཏེ་གསུངས་འཇུག་ལས། འཇུག་པ་
བརྩེ་ཡི་ནང་ནས་ནི། སྡོན་འཇུག་ཡི་གེ་ལྷ་དབྱེད་བྱ། ཞེས་ཟེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བརྩེ་ནང་ནས་སྡོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་ག་ད་བ་མ་འ་
བཅས་ལྷ་པོ་དབྱེད་བར་བྱ། ཡི་གེ་དེ་རྣམས་མིང་གཞི་དང་སྡུར་ནས་སྟོག་པའི་ཆེ་སྒྲ་གདངས་བྲག་ཞན་ཏུ་འཇུག་པའི་སྟོན་པ་ཡིག་
པོ་དང་། ག་ད་གཉིས་མ་ནིང་། འཕོ་དང་། མ་ཤིན་ཏུ་མོ་སྟེ་ཏེ་གསུངས་བཞི་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན། སྡོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་དེ་དང་རེ་རེའི་འཇུག་
ཚུལ་ལའང་བྱེད་བ་བཞི་བཞིའི་སྟོན་པའི་དགོས་ཏེ། འཇུག་ལུ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ག་དང་ག་དང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ། འཇུག་པ་
པོ་སྡོན་འཇུག་ག་དང་ག་དང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ། སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་རི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་
བྱེད་པ་བཅས་ཡིན་ནོ།

སྡེ་ཆེན་ག་པ། འབྲི་ཆུལ། (ཐོབ་ཨང་། ༡༥) Section C: Writing (15 marks)

7. གསལ་བསྐྱགས་རྣམས་ག་ཏུས་སྟེལ་བར་བྱེད། (1x2=2)

ལན། གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དང་། སྡེར་གྱི་ལས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་སྐབས་སུ་གོ་གནས་སྟོང་པ་སོགས་འགོངས་
ཕྱིར་གསལ་བསྐྱགས་སྟེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྡེར་གྱི་ལས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཀྱིས་ཀྱང་སྐབས་སྐབས་ལ་ལས་
བྱེད་པ་ལེན་ཕྱིར་གསལ་བསྐྱགས་སྟེལ་བ་ཡིན།

ཡང་ན། (OR)

གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཆོགས་འདུའི་ཐེན་མིས་ཟེར་རམ།

ལན། ཆོགས་འདུ་ཁག་གི་ནང་ཏུ་ཁོས་བསྐྱར་བྱུང་བའི་དོན་དང་གལ་ཆེན་རིགས་དང་། ཐག་གཅོད་བྱུང་བའི་གནད་དོན་ཁག་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་གསལ་བོར་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་ཆོགས་འདུའི་ཐེན་མིས་ཟེར།

8. གཤམ་གསལ་བརྗོད་གཞི་ཀྱན་ལས་གཅིག་ལ་ཡིག་སྟངས་ཉི་ལྔ་ནས་སུམ་ཅུ་བར་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཡིག་དོན་སྟོང་ལྡན་པ་ཞིག་
བྲིས། (1x5=5)

- a) སྡེ་ཆེན་པོ་དང་། གཞོན་ཏུ་ཀྱན་གྱི་མཛའ་བོ་ཡིན་ནམ་དག།
- b) ལ་དྲགས་ཀྱི་ཟས།
- c) རི་བོ་ཉི་མུལ་ཡ།

ལན། ཀ་ཀྱི་འགོ་འཇུགས་སྟངས་དང་མཇུག་སྟངས་ལ་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་

ཁ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་བརྒྱ་ཆ་གཉིས།

ག་ཀྱི་དག་ཆ་དང་ཆོག་སྟོང་ལ་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་

མཆན། ལྷ་དག་པས་དགོངས་བཞེས་ལྟར་བརྒྱ་ཆ་སྟོང་གནང་ཡོང་བ་ལྟ།

9. སྟོབ་བྱའི་ལོ་འཁོར་གྱི་ཆུ་གཡེངས་འགན་བསྐྱར་གྱི་སྟོར་ལ་སྟོབ་སྟོབ་གཅོས་དགོ་ཞན་དང་སྟོབ་སྟོབ་ཆོགས་པའི་འཕྱུས་
མི་ཀྱན་གྱི་དབར་ལ་བསྟོར་བྱུང་བའི་ཆོགས་འདུའི་ཐེན་མིས་ཤིག་བྲིས།། (4)

མཆན། ལྷ་དག་པས་དགོངས་བཞེས་ལྟར་བརྒྱ་ཆ་སྟོང་གནང་ཡོང་བ་ལྟ།

ཡང་ན། (OR)

ཤེས་ཡོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དཔོན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ལྷ་ལོ་ཆེས་༢༥ཉིན་ཆོན་རིག་འགྲེམ་སྟོན་གྱི་
འགན་བསྐྱར་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་བྱུང་བའི་ཐོག་གཞུང་གི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་སྦྱོང་གཙོ་སྤྱོད་དག་གི་ཆུང་དང་སློབ་སྦྱོང་གཙོ་
གྱི་དབར་ལ་བཟོ་སྐྱེད་བྱུང་བའི་ཆོག་ལ་འདྲི་ཟེན་གྱིས་ཤིག་གིས།

མཆོག་ ལྟ་དག་པས་དགོངས་བཞེས་ལྟར་བརྒྱུ་ཆ་སློང་གནང་ཡོང་བ་ལྟ།

10. ལ་དྲགས་སྒྲེའི་རྩོད་གྱི་སྦྱོང་བརྟེན་བཞུགས་ཁང་གི་སློབ་སྦྱོང་གྲྭ་ཕྱགས་ནས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཀྱན་གྱི་དབར་ལ་ཆོན་རིག་
འགྲེམས་སྟོན་ཞིག་གོ་སྒྲིག་ལྟ་བུའི་གསལ་བསྐྱགས་ཤིག་གིས།

(4)

མཆོག་ ལྟ་དག་པས་དགོངས་བཞེས་ལྟར་བརྒྱུ་ཆ་སློང་གནང་ཡོང་བ་ལྟ།

ཡང་ན། (OR)

ཁྱེད་རང་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་ཆོག་པའི་དབུ་སྦྱོང་ཡིན་ལུགས་ཀྱིས་ཁྱེད་སྐད་ཡིག་ཉིན་མོར་སློབ་སྦྱོང་གྲྭ་ནས་ཀྱི་དབར་
ལ་ཆོན་རིག་དང་ཡིག་གཞུགས་གི་འགན་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུའི་སློབ་ལ་མགོ་མཐུག་ཆང་བའི་གསལ་བསྐྱགས་ཤིག་གིས།

ལན། ཀ། བརྩོད་བྱ་དང་དག་ཆ་ལ་བརྒྱུ་ཆ་གསུམ།

ཁ། ཤོ་རིམ་དང་སྒྲེའི་སྦྱོང་ལ་བརྒྱུ་ཆ་གཅིག་

མཆོག་ ལྟ་དག་པས་དགོངས་བཞེས་ལྟར་བརྒྱུ་ཆ་སློང་གནང་ཡོང་བ་ལྟ།

སྒྲེ་ཆོན་ང་བ། ཆོན་རིགས། (ཐོབ་ཡང་། ༣༠)

Section D: Literature contains. (30 marks)

11. རོག་གི་ཐི་བ་ཀྱན་གྱི་ལན་འགྲིག་པ་དེ་འདེམས་དགོས།

(9x1=9)

i) ལྷན་ལའི་ཁྱོ་པོ་དང་པོ་ཐི་ལྟར་བཏོངས།

a) གཅན་གཟན་གྱིས་སོ་བཏབ་ནས་བཏོངས། b) སྦྱལ་དྲག་ཅན་གྱིས་སོ་བཏབ་ནས་བཏོངས།

c) རྒྱ་པས་མི་བརྒྱབས་ནས་བཏོངས། d) རྒྱ་པས་ཁྱི་ནས་བཏོངས།

ལན། b) སྦྱལ་དྲག་ཅན་གྱིས་སོ་བཏབ་ནས་བཏོངས།

ii) དཔེ་ཅན་དཔེ་རྩ་བཀོད་ནས་དཔེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ལ་གང་ཟེར།

a) བརྒྱུད་ཀྱི་དཔེ། b) སྐད་པའི་དཔེ།

c) བརྒྱུད་པའི་དཔེ། d) དེས་པའི་དཔེ།

ལན། c) བརྒྱུད་པའི་དཔེ།

iii) ལྷན་ཐི་མཆོག་དབྱིན་ཡུལ་དུ་སོང་སྟེ་སློབ་སྦྱོང་ཅི་མཛད།

a) སྒྲེ་རིག་པ། b) ཁྱིམས་ལྷགས་རིག་པ།

c) གསོ་བ་རིག་པ། d) བཟོ་སྐྱེད་འཆར་འགོད།

ལན། b) ཁྱིམས་ལྷགས་རིག་པ།

- iv) སྒོན་དུས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁང་པ་ཅིག་བཟོ་ངེ་ལྟར་འོང་།
- ཐོག་ཚད་འོག་མར་དང་ར་དང་གོང་མར་ནང་མིག་ཅིག་སྒོལ་ཡོང་།
  - ཁང་པ་ཀུན་སྤང་ཐང་བདེ་མའི་དཀྱིལ་དུ་ཅིག་སྒོལ་ཡོང་།
  - གོང་པ་དབུལ་པོ་ཀུན་གྱིས་ཁང་ཐོག་གསུམ་པའི་ཁར་རབ་གསལ་བཏགས་ཏེ་ཡོང་།
  - ཡུལ་མི་མང་ཆེ་བས་སྒོ་ཀུན་བྱུང་སྤྱོད་སུ་བསྟན་ཏེ་ཅིག་སྒོལ་ཡོང་།
- ལན། a) ཐོག་ཚད་འོག་མར་དང་ར་དང་གོང་མར་ནང་མིག་ཅིག་སྒོལ་ཡོང་།
- v) འོག་གི་གཏམ་བཤད་ཀུན་ལས་གཏམ་དཔེའི་བྲད་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ།
- གཏམ་དཔེ་ནི་སྐད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཞིག་ཡིན།
  - གཏམ་དཔེ་ཀུན་ཆོག་ཆོགས་ཅུང་དུ་ཞིག་ལ་གོ་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟོན་ཐུབ།
  - གཏམ་དཔེ་ཀུན་དཔེ་དོན་མཚུངས་པོ་མེད་ནའང་ཆོག
  - བསྐྱབ་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་དཔེ་མང་པོ་ཡོད་དོ།
- ལན། c) གཏམ་དཔེ་ཀུན་དཔེ་དོན་མཚུངས་པོ་མེད་ནའང་ཆོག
- vi) གཤམ་གསལ་དཔེ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་འགྲིག་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ།
- ཕན་ཚུན་གྱི་དཔེ། ཆོས་དཔེ། དངོས་དཔེ། བསྐྱོག་པའི་དཔེ།
  - ཆོས་དཔེ། དངོས་དཔེ། བསྐྱོག་པའི་དཔེ། ཕན་ཚུན་གྱི་དཔེ།
  - ཆོས་དཔེ། དངོས་དཔེ། ཕན་ཚུན་གྱི་དཔེ། བསྐྱོག་པའི་དཔེ།
  - ཕན་ཚུན་གྱི་དཔེ། ཆོས་དཔེ། བསྐྱོག་པའི་དཔེ། དངོས་དཔེ།
- ལན། b) ཆོས་དཔེ། དངོས་དཔེ། བསྐྱོག་པའི་དཔེ། ཕན་ཚུན་གྱི་དཔེ།
- vii) ཀུལ་པོ་སྒྲིན་གྱི་འཕྲོ་སྐབས་སུ་བྱུང་།
- ཀུལ་པོ་སྒྲིན་གྱི་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་།
  - ཀུལ་པོ་གོ་སྤྱི་འཕྲོ་སྐབས་སུ་བྱུང་།
  - ཆོས་ཀུལ་ལྷ་པོ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་།
  - ཀུལ་པོ་ཀུན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་།
- ལན། a) ཀུལ་པོ་སྒྲིན་གྱི་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་།
- viii) དཔོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་མགོན་ཀུལ་པོ་སྒྲིན་དུས་སུ་བྱུང་།
- ཀུལ་པོ་འཇམ་དབྱངས་ནམ་ཀུལ།
  - ཀུལ་པོ་སེལ་ནམ་ཀུལ།
  - ཀུལ་པོ་བདེ་ལྷན་ནམ་ཀུལ།
  - ཀུལ་པོ་ཆེ་དབང་ནམ་ཀུལ།
- ལན། b) ཀུལ་པོ་སེལ་ནམ་ཀུལ།
- ix) ཨ་ཞང་གི་ཡི་གེ་ཆ་པོ་ལ། ཞེས་པའི་སྒྲིབ་ཆན་ནང་དུ་གང་གི་སྒྲོར་གསུངས་ཡོད་དམ།
- ཆན་རིག་དང་དེང་དུས་ཀྱི་སྒྲོར།

- b) ཁོར་ཡུག་སྤང་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲོང་།
- c) སྒྲོབ་སྤྱག་གི་དཀའ་ངལ་གདོང་ལེན་གྱི་སྒྲོང་།
- d) ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོང་།

ལན། d) ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོང་།

12. གཤམ་གསལ་དཔེ་རྒྱན་དག་ལས་གཉིས་ལ་རང་ཚུལ་དཔེར་བཞིན་རེ་བྲིས།

(2x2=4)

(i) བཞིན་འདོད་ཀྱི་དཔེ།

།དམ་ཆོས་བདུད་ཅིས་སྐལ་ལྷན་ཆོས་བྱེད་དམ། །གལ་ཏེ་མི་སྤྲིའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་ཀྱང་རུང་།
།རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་གཏེར་དབང་པོ་གཉིས། །མཆན་ཉིད་ཀྱན་ནས་མཚུངས་ཞེས་བཞིན་འདོད་ཡོད།།

(iv) སྤུལ་བྱུང་གི་དཔེ།

།མི་པམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གངས་ལྗོངས་སུ། །འབྲངས་ཤིང་དཔལ་ལྷན་དཀྱིལ་ལས་གསལ་ཡུལ་ཏེ།
།དེ་ལས་གཞན་དུ་དབྱེ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཆ། །རྒྱལ་སྤྱན་ཅམ་ཡང་མཆིས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

13. གཤམ་གསལ་གཏམ་དཔེ་ཀྱན་ལས་གསུམ་གྱི་དོན་བྲིས།

(3x1=3)

- i) ཁྱི་དང་འགྲན་ན། ཁྱི་སྤྱག་གདོང་ལ། - ཁྱེལ་མེད་དང་འགྲན་ན་རང་ལ་གྱིང་པོག་པ།
- ii) ཐེགས་པ་བསགས་པས་རྒྱ་མཚོ། - རྒྱང་རྒྱང་བྱེད་ནས་གསོག་དགོས་པ།
- iii) གཏམ་ངོས་ལ། སྒྲ་ལོ་རྒྱལ་ལ། - སྒྲ་ཆ་དང་གཏམ་ཀྱན་ངོས་སུ་ཤོད་ན་ལེགས་པ།

14. གཤམ་གསལ་མིང་ཆོག་དག་ལས་གསུམ་ལ་བཞིན་པ་མཛོད།

(3x1=3)

- i) བསེ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་བསེ་རྒྱ་ཞིག་གིས་རྒྱ་འབྲང་བཞིན་འདུག།
- ii) བཀྲག་མདངས་ཤོར་བུའི་བཀྲག་མདངས་མཐོང་སྟེ་རྒྱན་མའི་སེམས་པ་འཐད།
- iii) འཐབ་ཅོད། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་གི་འཐབ་ཅོད་ནང་ལ་དམག་མི་མང་པོ་བསྐྱོངས།
- iv) ཡོ་རྒྱུས། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱུས་ཀྱན་ལེགས་པར་སྤྱད་དགོས་སོ།
- v) འཆར་གཞི། སྤིང་སྟོན་ཀྱན་ཡུལ་ལ་ཕེབས་ནས་སྟོག་གི་འཆར་གཞི་འདིང་།

15. གཤམ་གྱི་གངས་ཀ་རྣམས་ལས་གསུམ་ལ་མངོན་བཞིན་གཉིས་རེ་བྲིས།

(3x1=3)

- i) གཅིག་ - རྩེ་བ། བསེ་རྒྱ།
- ii) བཅུ། - སྟོབས། སོར་མོ།
- iii) བརྒྱ། - བཀྲ་ཤིས། ཉེ་སྤྱོད།

16. འོག་གི་བྲི་བ་རྣམས་ལས་བཞི་ལ་ལན་བྲིས།

(4x2=8)

a) གཏམ་དཔེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་གཏམ་བཤད་ན་པན་ཐོགས་ཅི་ཡོད།

ལན། གཏམ་དཔེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་གཏམ་བཤད་ན་མི་དེ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་བཅི་བ་མ་ཟད་ཁོས་བཤད་པའི་གཏམ་དེ་ཏ་གོ་བར་སྤྲོ་མོ་
དང་ཆོག་ཆོགས་ཅུང་དུ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཉིད་པ་ཡིན།

b) ལྷན་པའི་ཁྱོ་བོ་ཆང་གིས་བཞི་ནས་སྟོ་བཅག་སྟེ་ནང་དུ་འོངས་ནས་གང་བྱས།

ལན། ལྷན་པའི་ཁྱི་པོ་ཆང་གིས་བཟེ་ནས་སྒོ་བཅག་སྟེ་ནང་དུ་འོངས་ནས་རྩེ་རྒྱུ་བྲག་པོ་བྱས་ཏེ་རང་གི་ཤ་ལས་མཆེད་པའི་བྱ་

ཆང་གིས་བ་ཡང་བསད་དེ་ཤ་རྒྱུ་མས་མར་ཁུའི་ནང་དུ་བཅོས་ནས་བཅན་གྱིས་ཁོ་མོ་ལ་བཟའ་བྱ་བཅུག

c) གླུ་མཆོག་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱང་མཛད་ཕྱིར་གང་དུ་བསྐྱོད་ནས་སློབ་ཆན་གང་གི་ཐོག་ལ་སློབ་སྦྱང་མཛད།

ལན། གླུ་མཆོག་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱང་མཛད་ཕྱིར་དབྱེན་ཡུལ་དུ་བསྐྱོད་ནས་ཁྱིམ་ས་ལྷགས་རིག་པའི་ཐོག་ལ་སློབ་སྦྱང་མཛད།

d) སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་སྟེལ་མཁན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་སྤྲུང་སྤྲུལ་ཡིན་ནམ།

ལན། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་སྟེལ་མཁན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད། རྒྱལ་པོ་ཀའི་ཤྱ་དང་རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་གྱི་
གཞོན་པ་བཅས་སོ།

e) ཆོས་དཔེ་དང་དངོས་དཔེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་གང་ཡོད་དམ།

ལན། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་ཆོས་དཔེ་དང་། དཔེ་དང་
དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་གཞི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་དངོས་པོའི་དཔེ་ཞེས་པས་བྱད་པར་ཆེད།

f) འཁོར་བའི་གནས་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ཇི་ལྟར་མ་མཆིས།

ལན། མི་སྤྱུག་པོ་ཀུན་ལ་རྟོག་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་སེམས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོས་མནར་བ་དང་། དབྱུང་པོར་རེ་འདོད་ལྟར་མ་གྲུབ་
པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྟོན་དུ་སྤྱུག་དབྱུང་གང་ཡིན་ཡང་མི་རེའི་སེམས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མང་པོ་ཡོད་པས་
འཁོར་བའི་གནས་ན་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མ་མཆིས་སོ།

- o 0 o -